

Konsolideeritud bilanss

Tuhandetes kroonides

A k t i v a (vara)	31.12.2000	31.12.1999	Lisa nr.
Käibevara			
Raha ja pangakontod	58 637	91 192	1
Aktsiad ja muud väärtpaberid	88 300	58 143	2
Nõuded ostjate vastu	118 389	130 169	3
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-20 905	-19 690	3
Mitmesugused nõuded ja ettemaksud	91 117	10 904	4
Varud	65 699	54 685	5
Käibevara kokku	401 237	325 403	
Põhivara			
Pikaajalised finantsinvesteeringud	1 253	3 174	6
Materiaalne põhivara	163 263	156 902	8
Immateriaalne põhivara	2 363	3 310	9
Põhivara kokku	166 879	163 386	
Aktiva (vara) kokku	568 116	488 789	
P a s s i v a (kohustused ja omakapital)			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Hankijatele tasumata arved ja viitvõlad	64 979	41 014	10
Tulumaksuvõlg	0	9 159	
Lühiajalised laenud	0	26 656	11
Lühiajalised kohustused kokku	64 979	76 829	
Pikaajalised kohustused			
Pikaajalised laenud	0	26 672	11
Pikaajalised kohustused kokku	0	26 672	
Kohustused kokku	64 979	103 501	
Omakapital			
Aktsiakapital nominaalväärtuses	132 000	132 000	13
Eelmiste aastate jaotamata kasum ja muud reservid	213 688	145 700	14
Aruandeaasta kasum	157 449	107 588	
Omakapital kokku	503 137	385 288	
Passiva kokku	568 116	488 789	

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted lehekülgedel 5 kuni 7 ja lisad konsolideeritud finantsaruannetele lehekülgedel 8 kuni 17 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

Konsolideeritud kasumiaruanne

Tuhandetes kroonides

	01.01.00-31.12.00	01.01.99-31.12.99	Lisa nr.
Realiseerimise netokäive	632 617	516 435	15
Realiseeritud toodete kulu	397 135	296 246	16
Brutokasum	235 481	220 189	
Turustuskulud	21 637	20 302	17
Üldhalduskulud	67 139	66 956	18
Kuluks kantud nõuete summa	2 382	8 668	19
Muud äritulud	15 038	12 212	20
Muud ärikulud	7 009	14 895	21
Ärikasum	152 354	121 580	
Finantstulud	8 531	9 937	22
Finantskulud	3 436	5 407	23
Kasum enne maksustamist	157 449	126 110	
Tulumaks	0	18 522	24
Aruandeaasta kasum	157 449	107 588	
Puhaskasum aktsia kohta kroonides	11,93	8,15	13

Omakapitali muutuste aruanne

Tuhandetes kroonides

	Aktsiakapital	Reservid	Eelmiste perioodide kasum	Aruande- aasta kasum	Kokku omakapital
31.12.1998	132 000	15 636	122 758	47 578	317 972
1998.a. jaotamata puhaskasum	-	-	47 578	-47 578	0
Dividendid	-	-	-39 600	-	-39 600
Korrigeerimine	-	-	-672	-	-672
Aruandeaasta puhaskasum	-	-	-	107 588	107 588
31.12.1999	132 000	15 636	130 064	107 588	385 288
31.12.1999	132 000	15 636	130 064	107 588	385 288
1999.a. jaotamata puhaskasum	-	-	107 588	-107 588	0
Ümberhindluse reserv	-	-2 436	2 436	-	0
Dividendid	-	-	-39 600	-	-39 600
Aruandeaasta puhaskasum	-	-	-	157 449	157 449
31.12.2000	132 000	13 200	200 488	157 449	503 137

Vastavalt Äriseadustiku nõuetele moodustab kohustuslik reservkapital 10% aktsiakapitalist. Täpsem informatsioon omakapitali ja selle muutuste kohta on toodud lisades 13 ja 14.

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted lehekülgedel 5 kuni 7 ja lisad konsolideeritud finantsaruannetele lehekülgedel 8 kuni 17 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

Tuhandetes kroonides

	Äritegevusest	2000	1999	Lisa nr.
Ärikasum		152 354	121 580	
Kasum/kahjum põhivara müügist		-8 549	-449	8
Põhivara amortisatsioon		30 163	27 721	8,9
Likvideeritud põhivara jääkmaksumus		1 619	127	8
Põhivara allahindlus		638	7 194	8
Käibevarade suurenemine (-), vähenemine (+)		-1 213	28 141	
Lühiajaliste kohustuste vähenemine (-), suurenemine (+)		24 235	2 794	
Saadud intressid ja muud finantstulud		7 518	4 539	22
Makstud intressid		-3 562	-4 695	23
Makstud muud finantskulud		-144	-760	23
Tulumaksu tasumine		-8 959	-16 745	
		194 101	169 447	
	Investeeringisest			
Põhivara müük		18 847	1 566	8
Põhivara soetamine		-48 133	-28 586	8,9
Väljaantud laenud		-78 356	-230	4
Sidusettevõtte müük		2 000	0	6
Tagasisaadud laenud		1 284	1 911	6
		-104 358	-25 339	
	Finantseerimisest			
Tagasimakstud laenud		-53 328	-27 517	11
Makstud dividendid		-39 600	-39 600	14
		-92 928	-67 117	
Neto rahavoog		-3 185	76 991	
	Muutused rahas ja raha ekvivalentides			
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses:		149 335	67 041	
Juurdekasv		-3 185	76 991	
Valuutakursi vahe		787	5 303	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus:		146 937	149 335	
<i>s.h. raha ja pangakontod</i>		<i>58 637</i>	<i>91 192</i>	<i>1</i>
<i>aktsiad ja muud väärtpaberid</i>		<i>88 300</i>	<i>58 143</i>	<i>2</i>

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted lehekülgedel 5 kuni 7 ja lisad konsolideeritud finantsaruannetele lehekülgedel 8 kuni 17 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

Üldinfomatsioon

AS Norma ajalugu ulatub 100 aasta taha: 1891.a. asutas Paulus Michelson plekitöökoja, mis alates 1931.a. kannab Norma nime. 1973.a. alustati autodele turvavööde tootmist. Tänapäeval on AS Norma juhtiv autode turvasüsteemide tarnija SRÜ riikide autotehastele ja alltarnija mitmetele lääne autotööstuskonsernidele. AS Norma aktsiad on noteeritud Tallinna Väärtpaberibörsi põhinimekirjas.

AS Norma põhitegevuseks on autodele turvasüsteemide ja detailide valmistamine, nende müük ning põhitegevusega seonduvate arengu- ja uurimistöõde teostamine. Põhitootmise tarbeks kasutatavad tehnoloogiad on metallitöötlemine, plastivalamine ja galvaaniliste pinnakatete tegemine.

Kontsernis töötas 2000.a. 1 049 inimest, sealhulgas AS-s Norma 836 inimest.
AS Norma asub Eesti Vabariigis, Tallinnas, Laki tn. 14.

Käesolev aruanne on koostatud tuhandetes Eesti kroonides.

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted

Arvestuspõhimõtted

AS Norma raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandarditega (IAS) ja põhineb soetusmaksumuse printsiibil.

Konsolideerimise põhimõtted

Konsolideeritud finantsaruannete koostamisel on arvestatud finantsinformatsiooni tarbijate huvi käsitleda omavahel seotud ettevõtteid ühtse majandusüksusena, kus kontserni kuuluvate ettevõtete aruanded on konsolideeritud rahvusvaheliste raamatupidamisstandarditele vastavalt.

Konsolideeritud finantsaruannetes on kajastatud ainult need majandustehingud, mis leidsid aset väljaspool kontserni olevate ettevõtetega.

Tütarettevõtete (AS Norma osalus üle 50%) bilansid on konsolideeritud rida realt, elimineerides vastastikused nõuded ja võlad, sisemise omandi ja kontsernisisesed äritehingud.

Sidusettevõtted (AS Norma osalus 20–50%) on konsolideeritud kapitaliosaluse meetodil ehk investeeringut sidusettevõttesse on bilansis korrigeeritud sidusettevõtte kasumi (kahjumi) AS Normale kuuluva osaga.

Firmaväärtust - majandusüksuse omandamisel esineva investeerija soetusmaksumuse ja omandatud netoaktivate reaalkäätuse vahe - amortiseeritakse kuni viie aasta jooksul.

Välisvaluutad

Kõik välisvaluutas toimunud AS Norma ja kontserni tehingud on kajastatud Eesti kroonides, vastavalt tehingupäeval kehtinud Eesti Panga kursile.

Välisriikides asuvate ettevõtete kasumiaruanded on konverteeritud aasta keskmise kursi alusel, varad ja kohustused on kajastatud 31. detsembril kehtinud Eesti Panga kursi alusel.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes sisaldavad kassa, pangakontode ja lühiajaliste pangadeposiitide saldosid ning muid vabalt kaubeldavaid väärtpabereid (osakud ja võlakirjad).

Lühiajalised finantsinvesteeringud

Lühiajalised finantsinvesteeringud (osakud, võlakirjad ja deposiidid) on bilansis kajastatud lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või netorealiseerimismaksumus, intressifondi osakute müügist saadud tulu on arvestatud kaalutud keskmise hinna meetodil ning näidatud kasumiaruandes finantstuludena.

Pikaajalised finantsinvesteeringud

Sidusettevõtete aktsiad ning muud pikemaks perioodiks kui 1 aasta soetatud väärtpaberid on näidatud pikaajaliste finantsinvesteeringutena. Pikaajalised on bilansis kajastatud lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või netorealiseerimismaksumus.

Nõuded

Bilansis kajastuvad nõuded on aastalõpu seisuga inventeeritud, kusjuures ebatõenäoliselt laekuvate arvete katteks on moodustatud allahindlus, mis on bilansis kajastatud eraldi real "Ebatõenäoliselt laekuvad arved" ning kasumiaruandes real "Kuluks kantud nõuete summa". Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Varud

Ladudes ja tootmises olev toormaterjal ning ostutooted on kajastatud bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või netorealiseerimismaksumus. Valmistoodang ja lõpetamata toodang on kajastatud tootmisomahinnas (koosneb otsestest ja kaudsetest tootmiskuludest). Materjali, pool- ja valmistoodangu kulu arvutamisel kasutatakse kaalutud keskmise hinna meetodit.

Materiaalne põhivara

Põhivara on vara, mille soetamismaksumus ületab 20 tuhandet krooni ja mille kasutusaeg on üle ühe aasta. Põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, miinus akumulieeritud kulum. Põhivara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest- kas netorealiseerimismaksumus või kasutusväärtus), kui see on madalam jääkväärtusest. Põhivara parandused kuuluvad kapitaliseerimisele juhul, kui nendega seoses viiakse konkreetse vara omadused kvalitatiivselt uuele tasemele või kui on võimalik tõestada, et tehtud kulutustega vastavuses olevad tulud tekivad olulises osas tulevastel perioodidel.

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil, lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast, järgnevalt:

Ehitised	18 - 26 aastat
Masinad ja seadmed	7 aastat
Mootorsõidukid	6 aastat
Muu inventar	3 - 5 aastat

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivara amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil, lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast, järgnevalt:

Arenguväljaminekud	5 aastat
Ostetud litsentsid	5 aastat
Firmaväärtus	5 aastat

Ettevõtte tulumaks

Vastavalt tulumaksuseadusele, mis jõustus 1. jaanuaril 2000, maksustatakse ettevõtte poolt residentist füüsilistele isikutele ja mitteresidentidele välja makstavaid dividende (26/74 netodividendina

väljamakstud summalt). Seega ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu kohustus.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust ettevõtte vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Potentsiaalse dividendide väljamaksmisega kaasneva tulumaksukohustuse summa sõltub sellest, kas ja millal ettevõtte dividendide maksab ning kuidas on ettevõtte aktsiad dividendide väljamaksmise kuupäeval jagunenud residentist äriühingute, residentist füüsiliste isikute ja mitteresidentide vahel. Maksimalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega juhul, kui kõik ettevõtte aktsionärid kuuluksid tulumaksuga maksustatavasse kategooriasse, on ära toodud lisas 24.

Alates 1. jaanuarist 2001.a. lähtutakse dividendide väljamaksmisega kaasneva tulumaksu kajastamisel IAS 12 nõudmistest, mille kohaselt dividendide tulumaks kajastatakse üldjuhul kuluna.

Puhkusetasu kohustus

Puhkusetasu kulu on kajastatud kohustuse tekkimise perioodil, see tähendab siis, kui töötajal tekib nõudeõigus. Väljateenitud puhkusetasu on kasumiaruandes kajastatud kuludena ning bilansis arvele võetud lühiajalise kohustusena.

Eraldised ja potentsiaalsed kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel tekkinud ettevõtte kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mis nõuab varast loobumist ja mille maksumust saab usaldusväärselt määrata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades potentsiaalsete kohustustena.

Tulude arvestus

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Välisvaluutas koostatud müügiarved on konverteeritud Eesti kroonidesse arve kuupäeval kehtinud Eesti Panga valuutakursside alusel.

Tootearenduskulud

Üldjuhul on kajastatud tootearenduskulud kasumiaruandes real "Üldhalduskulud". Juhul, kui on võimalik tõestada, et tehtud kulutustega vastavuses olevad tulud tekivad olulises osas tulevastel perioodidel, siis kapitaliseeritakse need bilansi reale "Arenguväljaminekud".

Rendiarvestus

Varasid, mida ettevõtte rendib välja kasutusrendina, kajastatakse bilansis põhivarana ja amortiseeritakse vastavalt nende kasulikule tööeale. Renditulu kajastatakse tekkepõhiselt.

Lisad konsolideeritud finantsaruannetele

Tuhandetes Eesti kroonides (kui ei ole näidatud teisiti)

1. Raha ja pangakontod	31.12.2000	31.12.1999
Kassa ja pangakontod	3 777	3 665
Lühiajalised pangadeposiidid	54 860	87 527
	58 637	91 192

2000. aasta lõpu seisuga oli deponeeritud üleöö 3 453,0 tuhat Eesti krooni, 80,2 tuhat Eurot ja 1 143,9 tuhat Saksa marka. Lühiajalisi pangadeposiite (tähtajaga alla 4 kuu) tootlusega 3,0-4,9% oli deponeeritud 4 800,0 tuhat Saksa marka ja 2 600,0 tuhat Eesti krooni.

Rahaliste vahendite paindlikumaks juhtimiseks, intressikulude ja laenutarbe vähendamiseks on kasutusel kontsernikonto. See võimaldab kontserni liikmetel neile AS Norma poolt kehtestatud limiidi piires kasutada kontserni vahendeid.

2. Aktsiad ja muud väärtpaberid	31.12.2000	31.12.1999
Rahaturufondide osakud	9 000	28 000
Intressifondide osakud	39 329	30 000
Võlakirjad	39 971	-
Muud	-	143
	88 300	58 143

Lühiajaliste rahavoogude juhtimiseks on soetatud Ühis- ja Hansapanga Rahaturufondide ja Hansapanga Intressifondi osakuid ning Swedpanga ja Leonia Panga 3-9 kuuliseid Eesti krooni võlakirju tootlusega 5,1-5,9% p.a.

Osakute ja võlakirjade bilansiline väärtus seisuga 31.12.00 ei erine oluliselt nende turuväärtusest.

3. Laekumata arved	31.12.2000	31.12.1999
Arveldused ostjatega	111 791	130 169
Emaettevõtte võlg	6 598	-
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-20 905	-19 690
	97 484	110 479

31.12.2000.a. seisuga on 74% ebatõenäoliselt laekuvatest arvetest arvestatud Venemaa klientidele esitatud arvete katteks. Täpsem informatsioon ebatõenäoliselt laekuvate arvete kohta on toodud lisas 19.

4. Mitmesugused nõuded ja ettemaksud	31.12.2000	31.12.1999
Nõuded sidusettevõtetele (Norsafe)	-	667
Muud debitoorsed võlad, s.h.	80 951	2 983
Lühiajalised laenud	78 733	1 419
Aruandvad isikud	45	35
Ettemakstud teenused	2 173	1 530
Intressikasvikud	111	95
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	834	466
Ettemakstud ettevõtte tulumaks	-	462
Ettemakstud käibemaks	9 221	6 230
	91 117	10 904

Lühiajaliste laenude all kajastatud likviidsuse juhtimiseks Autoliv Autosicherheit GmbH'le antud lühiajaline laen summas 5 miljonit eurot on tähtajaga 3 kuud ja intressiga 5,105%.

Tulevaste perioodide kulude ettemaksetest seisuga 31.12.2000 on suurem osakaal kulutustel kindlustusmaksetele 370 (1999: 130) tuhat krooni, ajakirjanduse tellimisele 101 (1999: 163) tuhat krooni, kütteõlile 103 (1999: 103) tuhat krooni.

5. Varud	31.12.2000	31.12.1999
Tooraine ja materjal	36 471	25 791
Lõpetamata toodang	14 155	12 156
Valmistoodang	14 448	14 335
Ostetud kaubad müügiks	139	924
Ettemaksed hankijatele	486	1 479
	65 699	54 685

Moraalselt vananenud, realiseerimisaja ületanud ja ebakvaliteetseid materjale ning lõpetamata ja valmistoodangut on 2000.a. alla hinnatud summas 3 524 (1999: 1 275) tuhat krooni ja nende jääkmaksumus on 217 (1999: 412) tuhat krooni. Tootmiseks ja realiseerimiseks kõlbmatuid materjale ning lõpetamata ja valmistoodangut on 2000.a. maha kantud summas 2 063 (1999: 3 054) tuhat krooni.

6. Pikaajalised finantsinvesteeringud	31.12.2000	31.12.1999
Sidusettevõtte aktsiad	-	1 679
Muud aktsiad	2	2
Mitmesugused pikaajalised nõuded	1 251	1 493
	1 253	3 174

Seoses keskendumisega põhitegevusele müüdi sidusettevõtte AS Norsafe 50% osalus Soome firmale INKA OY.

Mitmesuguste pikaajaliste nõuete all on kajastatud AS Norma töötajatele antud laenud:

Otstarve	Laenu saldo seisuga 31.12.99.	2000.a. väljastatud laenud	2000.a. tagastatud laenud	Laenu saldo kokku 31.12.00.	S.h. lühiajaliseks klassifitseeritud laen	Intressimäär %-des
Kinnisvara ost ja remont	1 717	-	1 052	665	305	13
Õppelaen	668	123	29	762	45	0
Muud	527	-	203	324	150	9
	2 912	123	1 284	1 751	500	

AS Norma on väljastanud kontserni töötajatele laene vastavuses kontsernisisese laenureglemendiga. Laenud on tagatud kahe käenduslepinguga, kinnisvara või aktsiapandiga.

Tütarettevõtted seisuga 31. detsember 2000.a.

Ettevõtte nimi	Osalus	Asukoht
AS Eksamo Automaatika	100%	Eesti
AS Metaprint	100%	Eesti
AS Tööriistavabrik	100%	Eesti
AS Norma Maja	100%	Eesti
Norma-Osvar Ltd.	100%	Küpros ja Venemaa

AS Norma tütarettevõtted on emiteerinud ainult lihtaktsiaid. Aruandeaastal tütarettevõtete aktsiatega tehinguid ei ole toimunud. Jaanuaris 2001.a. müüdi 100% osalusega tütarettevõtte AS Metaprint kõik aktsiad (vt. lisa 30).

7. AS-le Norma panditud vara	31.12.2000	31.12.1999
NG Investeeringud AS aktsiad	105	440
Hooned	-	50
Korterid	150	150
	255	640

AS-le Norma panditud vara on seotud füüsilistele isikutele väljaantud laenudega.

8. Materiaalne põhivara	Maa ja ehitised	Masina- ja seadmed	Muu inventar	Lõpetamata ehitus	Ettemaks mat. p/v eest	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.99	58 554	227 510	2 228		1 178	289 470
Soetamine	1 178	29 934	86	171	1 783	33 152
s.h. lõpetamata ehitusest ja ettemaksetest	-	11 554	-	-	-	11 554
Müük ja mahakandmine	-12 226	-10 983	-100	-	-	-23 309
Rekonstrueerimine	9 079	5 098	-	-	-	14 177
Soetusmaksumus 31.12.00	56 585	251 559	2 214	171	2 961	313 490
Akumuleeritud kulum 31.12.99	-5 727	-125 620	-1 221	-	-	-132 568
Arvestatud kulum	-3 015	-25 290	-107	-	-	-28 412
Allahindlus	-	-638	-	-	-	-638
Müüdid ja mahakantud põhivara kulum	1 750	9 588	53	-	-	11 391
Akumuleeritud kulum 31.12.00	-6 992	-141 960	-1 275	-	-	-150 227
Jääkmaksumus 31.12.99	52 827	101 890	1 007	-	1 178	156 902
Jääkmaksumus 31.12.00	49 593	109 599	939	171	2 961	163 263

Seoses keskendumisega põhitegevusele müüdi kinnistud Paldiski mnt.247., Pae tn.8ja Harku vallas Laabi külas ning hooned Kopli tn.40.

Kasutuses oleva täielikult amortiseerunud põhivara (0-väärtusega) soetusmaksumus seisuga 31.12.99.a. oli 56 117 tuhat krooni ja seisuga 31.12.00.a. 55 320 tuhat krooni.

2000. aastal hinnati alla tootmisseedmeid ja masinaid summas 638 tuhat krooni. Vastavad varad on alla hinnatud nende hinnangulisse netorealiseerimisväärtusesse.

9. Immateriaalne põhivara	Firmaväärtus	Muu	Ettemaksed immateriaalse põhivara eest	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.99	756	5 707	506	6 969
Soetus	-	1 310	-	1 310
Mahakandmine	-	-581	-506	-1 087
Soetusmaksumus 31.12.00	756	6 436	-	7 192
Akumuleeritud kulum 31.12.99	-353	-3 306	-	-3 659
Aasta jooksul arvestatud kulum	-403	-1 348	-	-1 751
Mahakandmine	-	581	-	581
Akumuleeritud kulum 31.12.00	-756	-4 073	-	-4 829
Jääkmaksumus 31.12.99	403	2 401	506	3 310
Jääkmaksumus 31.12.00	-	2 363	-	2 363

Muu immateriaalne põhivara sisaldab ostetud patentide ja tarkvaralitsentside soetusmaksumust.

10. Hankijatele tasumata arved ja viitvõlad	31.12.2000	31.12.1999
Ostjate ettemaksed	1 637	2 875
Hankijatele tasumata arved	29 653	22 282
Võlad töötajatele	15 019	12 888
Viitvõlad	82	36
Intressivõlad	-	271
Sotsiaalkindlustusmaksed	3 764	1 817
Muud ettemakstud tulevaste perioodide tulud	27	47
Võlad sidusettevõtetele	-	488
Võlg emaaettevõtetele	14 042	-
Käibemaksuvõlg	755	310
	64 979	41 014

11.	Laenud	31.12.2000	31.12.1999
	Pikaajaliste pangalaenude tagasimaksed järgmisel perioodil	-	26 656
	Pikaajaline pangalaen	-	26 672
		-	53 328

AS Norma pangalaen oli seisuga 31.12.99.a. 53 328 tuhat krooni, millest 2000. aastal kuulus tasumisele 26 656 tuhat krooni. Laenu periood on 29.05.1998 - 28.11.2001. Laen tasuti ennetähtaegselt novembrikuus 2000. aastal. Intressi on 2000.a. tasunud 3 407 tuhat krooni. Intressimäär DEM LIBOR 6M + 2,25% ja DEM LIBOR 6M +2,80%.

12.	AS Norma poolt panditud vara	31.12.2000	31.12.1999
	Kommertsant: varud (tooraine, materjal, lõpetamata ja valmistoodang), seadmed	65 000	65 000
	Pandiga tagatud kohustused:		
	Pikaajaline laen 10 000 000 DEM (vt. lisa 11)		
	Pangagarantii 1 400 000 EEK		
	Aktsiant: 100% AS Norma Maja aktsiad	120 000	120 000
	sellega hõlmatud põhivarad:		
	maa (jääkmaksumuses)	2 825	2 974
	hooned (jääkmaksumuses)	92 253	98 303
	masinad ja seadmed (jääkmaksumuses)	2 805	5 251
	muu inventar, tööriistad (jääkmaksumuses)	61	22
	Pandiga tagatud kohustused:		
	Pikaajaline laen 10 000 000 DEM		
		185 000	185 000

Pikaajaline laen maksti 2000.aastal tagasi ennetähtaegselt, selle tagatiseks olnud kommerts- ja aktsiant on vabastamisel.

Kommerts- ja aktsiant summad on näidatud registreeritud pandi väärtuses (1999. aasta aruandes oli aktsiant summa näidatud AS Norma Maja netovarade väärtuses: 110 633 tuhat krooni).

13.	Aktsiakapital	31.12.2000	31.12.1999
	Aktsiakapital nimiväärtuses (10 krooni aktsia)	132 000	132 000

AS Norma on emiteerinud 13,2 miljonit lihtaktsiat, mis annavad ühe hääleõiguse aktsia kohta. 1999.a. eest maksti dividende 39,6 miljonit krooni ehk 3 krooni aktsia kohta. AS Norma aktsiad on noteeritud Tallinna Väärtpaberibörsi põhinimekirjas, lisaks kaubeldakse AS Norma aktsiatega veel Frankfurdi, Berliini ja Münchener börsidel.

Ettevõtte maksimaalse aktsiakapitali suurus on 528 000 tuhat krooni.

AS Norma aktsionärid, kelle osalus ületab 3%, seisuga 31.12.2000:

Autoliv Ab	51,0%
Merita Bank Ltd. Clients Account	10,8%
Hansapank	3,7%
Bank of New York	3,3%
SEB Clients	3,1%

Puhaskasum aktsia kohta	2000	1999
Puhaskasum	157 449	107 588
Aktsiate keskmine arv (tuhandetes)	13 200	13 200
Puhaskasum aktsia kohta (EPS) kroonides	11,9	8,15

Ettevõtte ei ole potentsiaalselt emiteeritavaid lihtaktsiaid, mistõttu on lahustatud puhaskasum aktsia kohta sama, mis tava puhaskasum aktsia kohta.

14. Eelmiste perioodide jaotamata kasum ja muud reservid

	Jaotamata kasum	Reserv	Kohustuslik reservkapital	Kokku
31. detsembril 1998	122 758	2 436	13 200	138 394
1998. a. puhaskasum	47 578	-	-	47 578
Korrigeerimine	-672	-	-	-672
Dividendid – lihtaktsiatele	-39 600	-	-	-39 600
31. detsembril 1999	130 064	2 436	13 200	145 700
1999.a. puhaskasum	107 588	-	-	107 588
Reserv	2 436	-2 436	-	-
Dividendid – lihtaktsiatele	-39 600	-	-	-39 600
31. detsembril 2000	200 488	-	13 200	213 688

Ümberhindluse reserv oli seotud Kopli tänava hoonetega. Kuna 2000.aastal juunikuus need hooned müüdi on üleshindlussumma võrra vähendatud “Ümberhindluse reservi” ning suurendatud “Eelmiste perioodide jaotamata kasumit”.

15. Segmentide informatsioon

Tootegruppide lõikes

	Autoohutus- rihmad 2000	Muud tooted 2000	Kokku 2000	Autoohutus- rihmad 1999	Muud tooted 1999	Kokku 1999
Segmendi tulu	491 655	140 962	632 617	405 542	110 893	516 435
Segmendi ärikasum	150 747	1 607	152 354	115 501	6 079	121 580
Segmendi varad	431 834	47 982	568 116	389 973	40 816	488 789
Segmendi kohustused	50 500	14 479	64 979	39 399	10 774	103 501
Investeeringud	43 803	4 836	48 639	20 220	10 612	30 832
Amortisatsioonikulud	23 829	6 334	30 163	23 976	6 556	30 532
Põhivara allahindlus	283	355	638	4 257	5 014	9 271

Ettevõttes valmistatavate toodete jaotuses on põhiosa autoohutusrihmal. Muud tooted (autodetailid, plekitooted, kinnisvara haldus jms.) moodustavad kogukäibest eraldivõetuna alla 10%. Muude toodete segmendi tulusus on 2000. aastal vähenenud seoses põhitootmisele keskendumise tõttu mitmete toodete tootmise lõpetamise kuludega.

Kulude jaotus on vastavuses toote osatähtsusega kasumis. Varade (v.a. aktsiad ja muud väärtpaberid) jaotuse aluseks on nende seos tootmise põhirupiga. Kohustused (v.a. pangalaen) jaotuvad tootegruppide lõikes proportsionaalselt. Investeeringute jaotusel on lähtunud tootmise tegelikest vajadustest. Amortisatsioonikulu on jaotatud vastavalt põhivara ja toodete gruppide seosele. Põhivara allahindlus on jaotatud vastavalt põhivara kuuluvusele segmentidesse.

Turgude lõikes	Netorealizatsioon	
	2000	1999
Venemaa	436 177	386 314
Eesti	64 272	51 422
Rootsi	36 696	20 884
Austria	20 747	11 329
Prantsusmaa	13 701	7 538
USA	9 358	9 031
Läti	9 041	5 547
Ukraina	7 704	1 956
Belgia	5 554	1 221
Soome	4 993	4 291
Tsehhi	4 877	1 168
Suurbritannia	4 569	4 566
Taani	4 306	1 054
Saksamaa	2 348	1 113
Holland	1 712	3 131
Leedu	1 257	2 162
Muud riigid	5 305	3 708
Kokku:	632 617	516 435

AS Norma bilansis on arvel hoone (Poola moodul) jääkmaksumusega 83 tuhat Eesti krooni, mis asub Vene Föderatsiooni territooriumil. Kontserni, välja arvatud Norma-Osvar Ltd, ülejäänud varud ja materiaalsed põhivarad asuvad Eestis. Norma-Osvar Ltd. varad asuvad Vene Föderatsiooni territooriumil ja ettevõtte bilansimaht on 10 329 (1999: 9 336) tuhat krooni, s.h. põhivarade väärtus on 672 (1999: 1 261) tuhat krooni.

Geograafiline jaotus on tehtud klientide asukohamaa järgi ja varade asukoha järgi.

16. Realiseeritud toodete kulu	2000	1999
Tooraine ja materjal	244 082	173 092
Töötasu	88 379	76 011
Amortisatsioon	26 076	29 500
Elekter, kütus, vesi	13 264	13 163
Muud	25 334	4 480
	397 135	296 246

17. Turustuskulud	2000	1999
Töötasu	3 497	3 170
Konsultatsioonid	5 787	5 148
Veoteenused	10 255	8 415
Muud	2 098	3 569
	21 637	20 302

18. Üldhalduskulud	2000	1999
Töötasu	45 382	38 148
Prototüüp- ja esmasrakised	6 791	9 017
Amortisatsioon	3 743	3 620
Elekter, kütus, vesi	519	782
Remont	724	1 733
Reklaam, esindus	1 766	1 890
Lähetuskulud	2 545	1 993
Telefon, bürootarbed	1 429	1 802
Tooraine ja materjal	634	950
Muud teenused	736	1 394
Koolitus	730	414
Muud	2 140	5 213
	67 139	66 956

Üldhalduskulude hulgas 2000.a. on kajastatud ka tootearendus osakonna kulud summa 14 842,8 (1999: 14 779,7) tuhat krooni, see teeb käibest 2,3% (1999: 2,9%).

19. Kuluks kantud nõuete summa	2000	1999
2000.a. tehtud ebatõenäoliste laekuvate arvete allahindlus	16 654	14 840
Lootusetu debitoorse võla mahakandmine	389	2 356
Eelmistel aastatel alla hinnatud nõuete laekumine	-14 661	-8 528
	2 382	8 668

20. Muud äritulud	2000	1999
Põhitootmisega mitteseotud müük	2 239	2 319
Kasum põhivara müügist	10 596	2 045
Kasum valuutakursside muutustest	1 751	7 742
Muud	452	106
	15 038	12 212

21. Muud äriikulud	2000	1999
Ühingute, liitude liikmemaksud	141	139
Põhivara likvideerimine ja kahjum põhivara müügist	2 919	120
Sponsorlus	1 512	796
Põhitootmisega mitteseotud kulud	1 180	4 785
Muud	619	372
Põhivara allahindlus	638	8 683
	7 009	14 895

22. Finantstulud	2000	1999
Sidusettevõtete aktsiatelt	320	-
Muud investeeringud	478	-
Kasum valuutakursside muutustest	787	5 027
Intressitulu pangakonto jäägilt	1 785	2 497
Deposiidiintressid	4 163	1 994
Juriidiliste isikute laenuintress	111	-
Füüsiliste isikute laenuintress	79	281
Muud finantstulud	808	138
	8 531	9 937

23. Finantskulud	2000	1999
Sidusettevõtete aktsiatelt	-	95
Laenuintress	3 292	4 527
Finantsinvesteeringute väärtuse muutus	-	25
Muud finantskulud	144	760
	3 436	5 407

24. Tulumaks	2000	1999
Tulumaks kasumilt	-	34 341
Edasilükkunud tulumaks	-	-15 819
Tulumaksukulu	-	18 522

Kontsern maksis aruandeperioodil riigile tulumaksu 8 959 tuhat krooni 1999.a tuludeklaratsioonis deklareeritud tulult, 25 382 tuhat krooni oli tasutud 1999. aastal avansilise ettevõtte tulumaksuna. 2000.a. makstud dividendidelt jäi järgmistele maksustamisperioodidele dividendi tulumaksu katteks edasikantav summa 717 tuhat krooni.

Maksimaalne võimalik tulumaks dividendide maksmisel

Ettevõtte jaotamata kasum seisuga 31.12.2000 moodustas 357 937 tuhat krooni. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena (juhul, kui kõik ettevõtte aktsionärid kuuluksid väljamaksmise hetkel tulumaksuga maksustatavasse kategooriasse), on 67 649 tuhat krooni.

25. Personalikulud	2000	1999
Tööliste ja teenistujate palgad	103 203	88 319
Sotsiaalmaksu kulud	34 058	29 010

26. Seotud osapooled	Autolivi kontsern	
	2000	1999
Müük Normale	24 526	-
Ost Normalt	21 489	1 783
	31.12.2000	31.12.1999
Nõue Autolivi kontserni ettevõtetele	6 598	-
Kohustus Autolivi kontserni ettevõtetele	14 042	-
Lühiajaline laen Autoliv Autosicherheit GMBH'le	78 344	-

Autoliv AB on AS Norma ematettevõtte (vt. lisa 13). Müügi- ja ostutehingud Autolivi kontserniga on AS Norma juhtkonna hinnangul toimunud turuhindades, lühiajaline laen Autolivi tütarettevõttele on antud turuväärtusest kõrgema intressimääraga. Autolivi kontsern rentis 2000.a. AS Normale tootmiseadmed aastamaksuga 43 krooni.

Ettevõtte töötajatele antud laenud on avaldatud lisa 6.

Kontsernikonto

22. oktoobril 1999 sõlmisid Hansapank ja AS Norma koos oma tütarettevõtetega kontsernikonto lepingu, mille järgi kontsernikonto emaettevõtteks on AS Norma. Kontserni kuuluvad tütarettevõtted on Eksamo Automaatika AS, AS Metaprint, AS Norma Maja, AS Tööriistavabrik.

27. AS Norma kontserni põhilised finantsriskid

Krediidirisk

Krediidirisk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib äripartnerite suutmatuse läbi täita endale võetud kohustusi. Eelkõige omab tähtsust meie klientide võime tasuda neile tarnitud kauba eest. Ärikrediiti võimaldame põhiliselt ainult oma pikaajalistele koostööpartneritele. Tagamaks rahade laekumist oma suurtelt püsiklientidelt, jälgime ja analüüsime pidevalt nende finantsolukorda ning likviidsust. Vajaduse korral oleme nõudnud pangagarantiide esitamist maksete tagamiseks. Ühekordsete tehingute ja uute klientide puhul on nõutav kas ettemaks või akreditiiv.

Ebatõenäoliselt laekuvate arvete katteks moodustatakse allahindlus. Allahindlus sisaldab kõiki võlgnevusi, mille tasumisega seoses on vastaspoolega tekkinud lahkarvamusi ja võlgnevusi, mis juhtkonnale teadaolevalt võivad jääda laekumata.

Valuutarisk

2000.aastal AS Norma kontserni käibest 90% moodustab eksportmüük ja olulisem müügivaluuta on DEM. Kontserni kulud on põhiliselt Eesti kroonides, Saksa markades, USA dollarites, Rootsi kroonides ja Venemaa rublades. Alates teisest kvartalist 1999 ei ole kontsern enam avatud USD/DEM kursi kõikumisest tulenevale riskile, kuna põhilised ostu- ja müügilepingud on viidud EURO alusele. Teiste valuutade riskid on maandatud kas sissetulevate ja väljaminevate rahavoogude ühtlustamisega või lepinguliste maksete sidumisega EURO kursiga. Käesoleva aasta jooksul on planeeritud euro osatähtsuse tõus ja Rootsi krooni osa vähenemine rahvusvahelistes arveldustes.

Lühiajalised vahendite paigutused on tehtud hajutatult Eesti kroonis, Saksa margas ja euros.

Kontserni valuutaposisioonid

tuhandetes kroonides

31.12.2000						
Finantsvarad	SEK	USD	EUR	RUR	Muud	Kokku
Rahakontod	209	930	48 808	1 326	827	52 100
Ostjate võlgnevus	6 863	1 196	104 927	692	3 060	116 738
Nõuded		-	78 233	-	-	78 233
	7 072	2 126	231 968	2 018	3 887	247 071
Kohustused						
Ostjate ettemaksud	191	-	415	103	526	1 235
Võlgnevus hankijatele	17 025	874	18 400	1 106	855	38 260
	17 216	874	18 815	1 209	1 381	39 495

31.12.1999						
Finantsvarad	SEK	USD	EUR	RUR	Muud	Kokku
Rahakontod	136	866	1 000	877	567	3 446
Ostjate võlgnevus	3 728	7 142	112 207	91	268	123 436
Nõuded	-	-	-	-	-	-
	3 864	8 008	113 207	968	835	126 882
Kohustused						
Ostjate ettemaksud	57	-	426	-	1 281	1 764
Võlgnevus hankijatele	2 031	2 002	6 921	1 468	1 393	13 815
Pangalaen	-	-	53 328	-	-	53 328
	2 088	2 002	60 675	1 468	2 674	68 907

28. Varade ja kohustuste avatud turuväärtus

Monetaarsete varade ja kohustuste bilansilised väärtused ei erine oluliselt nende turuhinnast.

29. Bilansivälised varad ja kohustused

Ettevõttel on kasutusrendilepinguga renditud sõidua autod (periood 2000.a. – 2003.a.). 2000.a. on tasatud kasutusrendimakseid kokku 705 tuhat krooni. 2001.aastal tuleb tasuda 394 tuhat krooni, 2002.aastal 374 tuhat krooni ja 2003. aastal 305 tuhat krooni. 1999.a. kasutusrenti ei olnud.

30. Olulised sündmused peale bilansikuupäeva

Jaanuaris 2001.a. müüdi 100% osalusega tütarettevõtte AS Metaprint kõik aktsiad Inglise firmale Goldgem Investments. AS Metaprinti auditeerimata omakapital oli 31.12. 2000.a. seisuga 3 906 tuhat krooni, bilansimaht 10 737 tuhat krooni. AS Norma ei saanud AS Metaprint müügist kahjumit.